

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem – Kolozsvár
1.2 Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3 Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Intézet
1.4 Szakterület	Zene
1.5 Képzési szint	Alapképzés (BA) – Licenz
1.6 Szak / Képesítés	Zene / Zenetanár

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	HANGSZERELMÉLET és hangszerelés – TLM 3306						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Fekete Miklós						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Fekete Miklós						
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	1	2.6. Értékelés módja	E	2.7 Tantárgy típusa	DD

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					14
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					6
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					6
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					1
Vizsgák					1
Más tevékenységek: koncertrésztvétel (opera, filharmónia, kamaraestek, stb.), zenehallgatás, stb.					+
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	28				
3.8 A félév össz-óraszama	56				
3.9 Kreditszám	2				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	<ul style="list-style-type: none"> • általános zenetörténeti és zeneelméleti ismeretekkel való rendelkezés
4.2 Kompetenciabeli	<ul style="list-style-type: none"> • zenei képességekkel való rendelkezés (zenei hallás, ritmusérzék) • kottakövetési (kottaolvasási) készséggel való rendelkezés

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • 75 %-os jelenléti kötelezettség • vetítő, hangfalak, zongora • kötelező olvasmányok tanulmányozása és feladatok elvégzése
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • 75 %-os jelenléti kötelezettség • szemináriumi feladatok megoldása (órák keretében és tanórákon kívül) • fontosabb kolozsvári könyvtárak használata, többek között: <ul style="list-style-type: none"> ▪ BBTE Református Teológia, Zenepedagógia Tanszék Könyvtára

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ BCU – Lucian Blaga Központi Könyvtár + online adatbázis ▪ Gheorghe Dima Zeneakadémia Könyvtára
--	---

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • hangszeres, vokális és zenekari kottaolvasás készségének kialakítása • hangszínhallás készségének fejlesztése • stílusfelismerési képesség kialakítása • transzpozíció-olvasás/írás készségének fejlesztése • különböző hangszerek játéktechnikája, illetve a hangszerezés értelmezési képességének fejlesztése
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • a zenei befogadókészség kialakítása • az esztétikai értékítélet képességének kialakítása • a rendszerezés képességének fejlesztése • az önálló zenehallgatási- és hangverseny-látogatási igény kialakítása • interdiszciplináris kapcsolatok kialakításának készsége – egyrészt zenei tárgyakkal (zeneelmélet, formatan, összhangzattan, ellenpont, folklór, hangszertörténet és hangszerelmélet, hangszertanulás, partitúraolvasás, karvezetés), másrészt zenén kívüli tárgyakkal (irodalom, egyetemes történelem, művészettörténet, földrajz, szociológia, stb.)

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • a zenei műveltség megalapozása • a hangszerelméleti tájékozottság kialakítása, ismeretek bővítése és rendszerezése • a hangszerek (historikus, kortárs), együttesek iránti érdeklődés felkeltése • a tudatos zenehallgatás szintjének elérése • zeneszerzők életének, tevékenységeinek, alkotásainak megismerése a hangszerelmélet tükrében • a történelmi, művészettörténeti, irodalmi, képzőművészeti és hangszertörténeti fejlődés párhuzamba állítása, kölcsönhatásainak és összefüggéseinek felderítése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • a hangszertörténeti és hangszerelméleti terminológia megismerése, elsajátítása és helyes használata • a zenei hangszerek és hangszercsaládok megismerése • a hangszerek történetének és fejlődésének megismerése • a hangszerek fizikai felépítésének részletes megismerése, technikai sajátosságainak felvázolása, megszólaltatási módzatainak bemutatása, speciális effektusok megszólaltatási módzatainak megismerése • hangszerek osztályozási rendszerének ismertetése • hangszerek ambitusainak elsajátítása • a hangszerek szólamainak lejegyzése különböző kulcsok, transzpozíciós eljárások segítségével • a transzponáló hangszerek sajátos írása és olvasása • hangszínbeli, regiszterbeli specifikumok bemutatása • a zeneirodalom jellegzetes, különböző hangszerekre írott műveinek megismerése • hangszerek társítása, zenei együttesek létrejöttének története

	<ul style="list-style-type: none"> • hangszerfelismerés zenehallgatás révén • hangszerelési technikák és eljárások megismerése • a zenei elemzések megvalósításához szükséges hangszerelméleti ismeretek elsajátítása • hangszerelési traktátusok tanulmányozása (S. Adler, P. L. Alexander, Casella-Mortari) • hangszerelés kijelölt hangszeregységre (figyelembe véve a hangszerek technikai jellegzetességeit, ambitusát, regiszterbeli sajátosságait, hangszínét, lejegyzési módozatát, egymással való társítását)
--	---

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	didakt. módszerek
<p>1. a. <u>Téma</u>: Hangszerakusztikai alapfogalmak és alapismeretek. A zenei hang akusztikai szempontból.</p> <p>b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: rezgések, hanghullámok, állóhullám, a zenei hang paraméterei, részhangok-felhangok, arányok, hangközök, cent, pitagorászi komma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>2. a. <u>Téma</u>: Organológia. Hangszerek osztályozása. Praetorius <i>Syntagma Musicum</i>. A Hornbostel-Sachs rendszer.</p> <p>b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: organológia, hangadás vagy hangkeltés módja, játékmód, dallamhangszer, ritmushangszer, klasszikus zenei hangszer, népi hangszer, történelmi hangszer, modern hangszer, <i>De organographia + Theatrum Instrumentorum</i>. Dewey-féle osztályozás.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>3. a. <u>Téma</u>: A hangadás- és játékmód szerinti hangszerosztályozás. A mai szimfonikus zenekar hangszercsaládjai, hangszerei.</p> <p>b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: idiofon-, membranofon-, aerofon- és kordofon hangszerek, fúvós, pengetős, vonós, billentyűs, ütős, hangszercsaládok, partitúra, elhelyezkedés, transzpozíció, kulcsok, ambitus, játékmód, effektus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>4. a. <u>Téma</u>: Ókori chordofon pengetős hangszerek: lírafélék, hárfafélék, lantfélék.</p> <p>b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: felépítés, hangolás, ambitus, dallamhangszer, fejlődési stádiumok.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>5. a. <u>Téma</u>: Középkori chordofon pengetős hangszerek: hárfafélék, lírafélék, citerafélék, lantfélék. Középkori chordofon vonóshangszerek: a hegedű ősei. Organistrum.</p> <p>b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: húrok, plektrum, vonó, hangszer-bevándorlás, hangszerátalakulás, típusok.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>6. a. <u>Téma</u>: Reneszánsz és barokk chordofon pengetős és vonós hangszerek: lantfélék, gitárfélék, hárfafélék; a viola da gamba és a viola da braccio család.</p> <p>b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: hangszerfejlődés, zenekar, hangolás, húrmérce, felépítés, hangszerkészítők, vonófajták, típusok.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>7. a. <u>Téma</u>: A hegedű. Fejlődésörténet, játéktechnika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés

<p>b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: felépítés, hangolás, hangszín, ujjrend, szólamkotta, regiszteri jellegzetességek, fekvések, artikuláció, scordatura, vonótechnika, játékmódok és effektusok: détaché, vibrato, legato, non legato, col legno, staccato, portato, martellato, tremolo, spiccato, saltando, ricochet, arpeggiando, glissando, trilla, üveghangok képzése, ambitus, regiszter, kolorisztika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>8. a. <u>Téma</u> Hegedűirodalom. A 20-21. század jelentős hegedűművészei.</p> <p>b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: művek, zeneszerzők, híres hegedűművészek, sajátos hangszín.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>9. a. <u>Téma</u> A brácsa (mélyhegedű) felépítése, játéktechnikája, zeneirodalma. A cselló (gordonka) felépítése, játéktechnikája, zeneirodalma. Előadóművészek. A nagybőgő (gordon) felépítése, játéktechnikája, zeneirodalma. A vonósenekar. Hangszerelés vonósenekarra.</p> <p>b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: felépítés, hangolás, hangszín, fekvések, oktávtranszponálás, szólamkották, altkulcs, tenorkulcs, basszuskulcs, vonózás, játéktechnikák, művek, zeneszerzők, híres előadóművészek, együttesek, kombináció, homofon- vagy kontrapunktikus írásmód, kontraszt, modern kottaképek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>10. a. <u>Téma</u>: A hárfa fejlődése. A modern hárfa felépítése, játéktechnikája, zeneirodalma.</p> <p>b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: diatonikus és kromatikus hárfa, pedálrendszer, hangolás, ambitus, színes húrok, enharmónia, különleges effektusok: trillák, glissando és kettős glissando, felhangok képzése, prés de la table, sons étuffés (tompított hangok).</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>11. a. <u>Téma</u>: Gitártípusok. Felépítésük, technikai sajátosságaik. Nép chordofon hangszerek: citerafélék, cimbalom, tambura, koboz, mandolin, népi hegedű, ütőgardon, tekerőlant.</p> <p>b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: típusok és fajták, hangolás, hangsorok, játékmód, (oktáv)transzpozíció, érintők, scordatura, stílusok, zeneszerzők, művek, előadók.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>12. a. <u>Téma</u>: Húros-billentyűs hangszerek: a klavichord, a csemlalófélék és a zongora.</p> <p>b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: felépítés, típusok, hangolás, temperálás, mechanika, manuálok, hangszín, ujjrend, pedálok, dinamika, ambitus, zeneszerzők, művek, előadók.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>13. a. <u>Téma</u> Zongorairodalom. A 20-21. század jelentős zongoraművészei.</p> <p>b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: művek, zeneszerzők, híres zongoraművészek, sajátosságok.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>14. a. <u>Téma</u>: Ismétlés, összefoglalás.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
8.2 Szeminárium	didakt. módszerek
<p>1. a. <u>Téma</u>: Hangszerakusztikai alapfogalmak és alapismeretek. A zenei hang akusztikai szempontból.</p> <p>b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: rezgések, hanghullámok, állóhullám, a zenei hang paraméterei, részhangok-felhangok, arányok, hangközök, cent, pitagorászi komma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>2. a. <u>Téma</u>: Organológia. Hangszerek osztályozása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás

<p>Praetorius <i>Syntagma Musicuma</i>. A Hornbostel-Sachs rendszer. b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: organológia, hangadás vagy hangkeltés módja, játékmód, dallamhangszer, ritmushangszer, klasszikus zenei hangszer, népi hangszer, történelmi hangszer, modern hangszer, <i>De organographia + Theatrum Instrumentorum</i>. Dewey-féle osztályozás.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>3. a. <u>Téma</u>: A hangadás- és játékmód szerinti hangszerosztályozás. A mai szimfonikus zenekar hangszercsaládjai, hangszerei. b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: idiofon-, membranofon-, aerofon- és kordofon hangszerek, fúvós, pengetős, vonós, billentyűs, ütős, hangszercsaládok, partitúra, elhelyezkedés, transzpozíció, kulcsok, ambitus, játékmód, effektus.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>4. a. <u>Téma</u>: Ókori chordofon pengetős hangszerek: lírafélék, hárfafélék, lantfélék. b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: felépítés, hangolás, ambitus, dallamhangszer, fejlődési stádiumok.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>5. a. <u>Téma</u>: Középkori chordofon pengetős hangszerek: hárfafélék, lírafélék, citerafélék, lantfélék. Középkori chordofon vonóshangszerek: a hegedű ősei. Organistrum. b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: húrok, plektrum, vonó, hangszer-bevándorlás, hangszerátalakulás, típusok.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>6. a. <u>Téma</u>: Reneszánsz és barokk chordofon pengetős és vonós hangszerek: lantfélék, gitárfélék, hárfafélék; a viola da gamba és a viola da braccio család. b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: hangszerfejlődés, zenekar, hangolás, húrmérce, felépítés, hangszerkészítők, vonófajták, típusok.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>7. a. <u>Téma</u>: A hegedű. Fejlődésoörténet, játéktechnika. b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: felépítés, hangolás, hangszín, ujjrend, szólamkotta, regiszteri jellegzetességek, fekvések, artikuláció, scordatura, vonótechnika, játékmódok és effektusok: détaché, vibrato, legato, non legato, col legno, staccato, portato, martellato, tremolo, spiccato, saltando, ricochet, arpeggiando, glissando, trilla, üveghangok képzése, ambitus, regiszter, kolorisztika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>8. a. <u>Téma</u> Hegedűirodalom. A 20-21. század jelentős hegedűművészei. b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: művek, zeneszerzők, híres hegedűművészek, sajátos hangszín.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>9. a. <u>Téma</u> A brácsa (mélyhegedű) felépítése, játéktechnikája, zeneirodalma. A cselló (gordonka) felépítése, játéktechnikája, zeneirodalma. Előadóművészek. A nagybőgő (gordon) felépítése, játéktechnikája, zeneirodalma. A vonószene. Hangszerelés vonószenekearra. b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u>: felépítés, hangolás, hangszín, fekvések, oktávtranszponálás, szólamkották, altkulcs, tenorkulcs, basszuskulcs, vonózás, játéktechnikák, művek, zeneszerzők, híres előadóművészek, együttesek, kombináció, homofon- vagy kontrapunktikus írásmód, kontraszt, modern kottaképek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>10. a. <u>Téma</u>: A hárfa fejlődése. A modern hárfa felépítése, játéktechnikája, zeneirodalma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - szemléltetés - zenehallgatás - megfigyeltetés

b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u> : diatonikus és kromatikus hárfa, pedálrendszer, hangolás, ambitus, színes húrok, enharmónia, különleges effektusok: trillák, glissando és kettős glissando, felhangok képzése, prés de la table, sons étuffés (tompított hangok).	- problematizálás - párbeszéd - magyarázat
11. a. <u>Téma</u> : Gitártípusok. Felépítésük, technikai sajátosságai. Nép chordofon hangszerek: citerafélék, cimbalom, tambura, koboz, mandolin, népi hegedű, ütőgardon, tekerőlant. b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u> : típusok és fajták, hangolás, hangsorok, játékmód, (oktáv)transzpozíció, érintők, scordatura, stílusok, zeneszerzők, művek, előadók.	- zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
12. a. <u>Téma</u> : Húros-billentyűs hangszerek: a klavichord, a csembalófélék és a zongora. b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u> : felépítés, típusok, hangolás, temperálás, mechanika, manuálok, hangszín, ujjrend, pedálok, dinamika, ambitus, zeneszerzők, művek, előadók.	- zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
13. a. <u>Téma</u> Zongorairodalom. A 20-21. század jelentős zongoraművészei. b. <u>Kulcsszavak, -fogalmak</u> : művek, zeneszerzők, híres zongoraművészek, sajátosságok.	- zenehallgatás - megfigyeltetés - problematizálás - párbeszéd - magyarázat
14. a. <u>Téma</u> : Ismétlés, összefoglalás.	- problematizálás - párbeszéd - magyarázat
<p>Könyvészet</p> <p>A. KÖTELEZŐ:</p> <ul style="list-style-type: none"> Darvas Gábor, <i>Évezredek hangszerei</i>, Zeneműkiadó Vállalat, Budapest, 1961 Meer, John Henry van der, <i>Hangszerek – az ókortól napjainkig</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1988 Curt Sachs, <i>The History of the Musical Instruments</i>, Dover Publications, Inc., Mineola, New York, 2006 Jeremy Montagu, <i>Origins and Development of Musical Instruments</i>, Scarecrow Press, Inc., Lenham, Md., 2007 Anthony Baines (szerk.), <i>Musical Instruments through the Ages</i>, Penguin Books, London, 1974 Adler, Samuel, <i>The Study of Orchestration</i>, 3rd Edition, W. W. Norton & Company, Inc., New York – London, 2002 Alexander, Peter Lawrence, <i>Professional Orchestration – Vol. 1: The First Key: Solo Instruments & Instrumentation Notes</i>, Alexander Publishing, Petersburg – USA (Florida), 2008 Casella, Alfredo – Mortari, Virgilio, <i>A mai zenekar technikája</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1978 Michels, Ulrich, <i>Atlasz – Zene</i>, Athenaeum 2000 Kiadó, Budapest, 2003 Darvas Gábor, <i>A totemzenétől a hegedűversenyig</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1977 Darvas Gábor, <i>Zene Bachtól napjainkig</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1981 Okos Tibor, <i>A hangszeres magyar népzeneről</i>, Flaccus Kiadó, Budapest, 2004 Pécsi Géza, <i>Kulcs a muzsikához</i>, 212-245. old., Kulcs a Muzsikához Kiadó, Pécs, 2003 <p>B. AJÁNLOTT:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bogár István, <i>A rézfúvós hangszerek</i>, Zeneműkiadó, Budapest, 1975 Pap János, <i>A hangszerakusztika alapjai</i>, Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola, Budapest, 1993 Piston, Walter, <i>Orchestration</i>, Victor Gollancz Ltd., London, 1982 Berlioz, Hector – Strauss, Richard, <i>Trease on Istrumentation</i>, Dover Publications, Inc., New York, 1991 Blatter, Alfred, <i>Istrumentation/ Orchestration</i>, Longman Edition, New York & London, 1980 Demian, Wilhelm, <i>Teoria instrumentelor</i>, București, Editura Didactică și pedagogică, 1968 Bărbuceanu, Valeriu, <i>Dicționar de instrumente muzicale</i>, București, Editura Teora, 1999 Schulz, Georg Friedrich, <i>Alte Musikinstrumente – Werkzeuge der Polyphonie</i>, Schuler Verlagsgesellschaft, München, 1973 	

- Siklós Albert, *Hangszerek. Hangszínek*, Dr. Vajna és Bokor Könyvkiadó, Budapest, 1941
- Darvas Gábor, *A zenekar hangszerei*, Zeneműkiadó, Budapest, 1965
- Gábry György, *Régi hangszerek*, Corvina Kiadó, Budapest, 1969
- Siklós Albert, *Hangszereléstan*, I.-II. kötet, Rozsnyai Károly Könyv- és Zenemű-kiadása, Budapest, 1910
- Gâscă, Nicolae, *Tratat de teoria instrumentelor*, vol. I și II, București, Ed. Muzicală, 1988
- Jeremy Montagu, *Musical Instruments of the Bible*, Scarecrow Press, Lenham, Md., & London, 2002
- Kunitz, *Istrumentation*, Peters Edition, Leipzig, 1956
- Pașcanu, Alexandru, *Despre instrumentele muzicale*, București, Editura Muzicală, 1980
- Rimski-Korsakov, *Principii de orchestrație I.-II.*, Editura Muzicală, București, 1959
- Oromszegi Ottó, *A fagott – Eredet- és fejlődéstörténet*, Turbucz Nyomda, Budapest, 2003

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

-

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	- A. vizsga: szóbeli / írásbeli / projekt / gyakorlati feladatok, stb.;	- problematizálás - számonkérés - vizsga	70%
10.5 Szeminárium	- aktív szemináriumi jelenlét és tevékenység; - B. a kijelölt órai és önálló szemináriumi feladatok teljesítése (dolgozat / portfólió / projekt / zenei összeállítás, stb. elkészítése és bemutatása);	- folyamatos megfigyelés - portfólió - bemutatás	20%
	- C. hivatalból járó pontszám (1 jegypont)		10%

A teljesítmény minimumkövetelményei

- aktív részvétel az új témák kibontásakor és problematizálásakor (kurzus), illetve azok gyakorlati feldolgozásain (szeminárium, önálló feladatok és munkák) – az órák min. 75%-án;
- a félév alatti szemináriumi munkák 100%-os elvégzése kizáró jellegű feltétele a szessziós vizsgán való részvételnek;
- mindkét vizsgarész (lásd a korábbi: **A** és **B**) esetében szükséges teljesíteni külön-külön is a hozzárendelt pontszám min. 50%-át;

Kitöltés dátuma

2021. szeptember 17.

Előadás felelőse

dr. Fekete Miklós

Szeminárium felelőse

dr. Fekete Miklós

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató